

РЕШЕНИЕ

«15» ноябрь 2021 г.

г. Альметьевск

КАРАР

№ 92

Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә,

Әлмәт муниципаль районы Советы КАРАР КЫЛДЫ:

1. Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроль турындагы нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар уздыру өчен нигез буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторларын расларга (2 нче кушымта).

3. Муниципаль торак контроленең нәтижелелеге һәм нәтижелелеге күрсәткечләре исемлеген расларга (3 нче кушымта).

4. «Әлмәт муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2021 елның 28 сентябрэндәге 82 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

5. Башкарма комитетның хокук идарәсенә (Ханнанова Ә.Б.) әлеге карарны «Альметьевский вестник», газетасында бастырып чыгарырга, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карар 2022 елның 1 январеннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны район Советының икътисадый үсеш, торак-коммуналь хужалык һәм муниципаль милек мәсьәләләре комиссиясенә (Мингазов И.М.) йөкләргә.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль
районы Советының 2021
елның 15 ноябрәдәгә
92 номерлы карарына
1 нче кушымта

Әлмәт муниципаль районы территориясендә
муниципаль торак контроль турындагы нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы территориясендә (алга таба - муниципаль контроль) муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданның тарафыннан муниципаль торак фондына карата мәжбүри таләпләрне үтәү муниципаль торак контроле предметы булып тора, атап әйткәндә:

торак фондыннан файдалануга һәм аны саклауга карата таләпләр, шул исәптән торак урыннарга карата таләпләр, алардан файдалану һәм аларны тоту, күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләренә гомуми мелкәтән файдалану һәм карап тоту, торак урынны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинага күчерү тәртибе, күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яисә) яңадан урнаштыру тәртибе;

капиталь ремонт фондларын формалаштыруга таләпләр;

күпфатирлы йортларда хезмәт күрсәтүче һәм (яисә) гомуми мелкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы күпфатирлы йортлар белән идарә итүче юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны төзүгә һәм аларның эшчәнлегенә карата таләпләр;

күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү таләпләрен;

хезмәт күрсәтүләр күрсәтелгән һәм идарә итү, тоту һәм ремонт эшләре башкарылган очракта торак урынны карап тоткан өчен түләүнең күләмен тиешле булмаган сыйфатлы һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артып киткән күпфатирлы йортта үзгәртү кагыйдәләре;

күпфатирлы йортта гомуми мелкәтне тоту кагыйдәләре һәм торак урынны карап тоткан өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләре;

күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне, туктатып торуну һәм чикләүне;

күпфатирлы йортлар һәм торак йортлар биналарын энергетика нәтижәлегә таләпләре, файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәэмин итү;

ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлегенә гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан системада мәгълүмат урнаштыру тәртибенә таләпләр;

күпфатирлы йортларда инвалидлар өчен биналардан файдалану мөмкинлеген тәэмин итүгә карата таләпләр;

социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирүгә карата таләпләр.

Шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәләше муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Муниципаль торак контроле нигезендә гамәлгә ашырыла:

1.3.1. Россия Федерациясе Конституциясе.

1.3.2. Россия Федерациясе Торак кодексы.

1.3.3. Административ хокук бозулар турында 2011 елның 30 декабрдәгә 195-ФЗ номерлы Россия Федерациясе кодексы (алга таба-РФ КоАП).

1.3.4. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәгә 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба-248-ФЗ номерлы Федераль закон).

1.3.5. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Күпфатирлы йортта гомуми мелкәтне тоту кагыйдәләрен һәм күпфатирлы йортта хезмәт күрсәтүләр һәм гомуми мелкәтне тоту, тоту һәм ремонтлау эшләрен башкарганда тиешле сыйфатсыз һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артыграк булган күпфатирлы йортта гомуми мелкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкарган очракта торак урынны карап тоткан һәм ремонтлаган өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 13 августындагы 491 номерлы, «Торак биналардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2006 елның 21 гыйнварындагы 25 номерлы, «Күпфатирлы йортта гомуми йорт милкен тиешенчә карап тотуны тәмин итү өчен кирәкле хезмәт күрсәтүләрнең һәм эшләрнең минималь исемлеген һәм аларны күрсәтү тәртибенә турында» 2013 елның 03 апрелдәгә 290 номерлы. карары белән.

1.3.6. «Торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләрен һәм нормаларын раслау турында» Россия Федерациясе дәүләт төзелешенең 2003 елның 27 июлдәгә 170 номерлы карары белән расланган.

1.4. Муниципаль торак контроле объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

контрольдә тотучы затларның эшчәнлеген, гамәлләрне (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр, шул исәптән өлеген Нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән эшчәнлекне, гамәлләрне (гамәл кылмауны) гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр үтәлгән тиеш;

контрольлек итүче затларның, шул исәптән продукция (товарлар), эшләр һәм хезмәтләр күрсәтүнең нәтижәләре, аларга өлеген Нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела;

муниципаль торак фондының торак урыннары, муниципаль торак фондының торак урыннары булган күпфатирлы йортларда гомуми милек һәм өлеген Нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикәят бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында «2020 елның 31 июлдәгә 248-ФЗ номерлы Федераль

законның (алга таба – Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль орган тарафыннан мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.6. Муниципаль контроль «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Торак сәясәте һәм торак-коммуналь хужалык департаменты (алга таба-контроль орган) " муниципаль автоном учреждениесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.7. Контроль орган исемненән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

- 1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) ;
- 2) әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль торак контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба – инспектор) кәргән контроль органның вазыйфаи заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары исемлегә әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасында билгеләнгән.

Контроль органының вазыйфаи затлары, вәкаләтле вазыйфаи затлары тикшерү чарасын үткөрү турында Карар кабул итүгә контрольлек органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба – контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затлары) керә.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары:

1.8.1. Инспектор бурычлы:

- 1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;
- 2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнчә контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә;

3) контроль чаралар үткөрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткөрергә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткөрергә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылырга.;

4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

5) контрольдә тотылуучы затларның, аларның вәкилләренең булуына, ә контрольдә тотылуучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән Эшқуарларның хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы контрольнең яисә аның ижтимагый вәкилләренең, контроль чаралар үткәргәндә һәм әлеге Нигезләмәнең 3.4 пунктында каралган очракларда консультация бирүне гамәлгә ашырырга;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән федераль законда каралган

очракта, контроль чараны үткөрүне килештерү турында белешмөлөр бирергә;

7) контрольлек итүче затларны, аларның вәкилләрен контроль чаралар һәм контроль чаралар үткөрү нәтижәләре белән таныштырырга;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштырырга;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мелкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмакка;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткөрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә.;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмөләр таләп итмәскә.

1.8.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә һәм контроль чара үткөрү турында контроль органы карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау);

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышырга;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчәрүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган елешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышырга;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткөрү мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә.;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә;

8) законнарда каралган башка гамәлләр кылырга.

1.8.3. Контроль орган судка гаризалар белән мөрәжәгать итәргә хокуклы:

1) Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозып, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми жыелышы йө торак милекчеләре ширкәте, торак-төзелеш яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы әгъзаларының гомуми жыелышы тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлдә түгел дип тану турында.;

2) мондый ширкәт яки мондый кооператив уставына кертелгән яки Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәүне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, ширкәт яки мондый кооператив төзү тәртибен бозу ачыкланган очракта, торак милекчеләре ширкәтен, торак, торак-төзелеш яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативын бетерү турында күрсәтмәне тиешле срокта үтәмәгән очракта, Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәве ачыкланган яисә мондый ширкәт, кооператив төзү тәртибен бозу очрагында;

3) күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү, эшләр башкару шартнамәсен яисә күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки) ремонтлау буенча эшләрне башкару буенча хезмәт күрсәтү шартнамәсен, идарәче оешманы сайлап алу, күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсенең шартларын раслау һәм аны төзү турында Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозуны бетерү турында күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү, эшләр башкару шартнамәсен, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки) үтәү буенча хезмәтләр күрсәтү шартнамәсен төзү, әлеге шартнамәләрнең шартларын раслау турында;

4) күп фатирлы йорттагы биналарның милекчеләренең, торак урыннарны яллаучыларның һәм башка файдаланучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөрәжәгатьләре буенча яки билгесез затлар даирәсенең хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга, мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, билгесез затлар даирәсенең хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга;

5) социаль файдаланудагы торак фондының торак урыны наем шартнамәсен билгеләнгән срокта әлеге шартнамәнең Россия Федерациясе Торак кодексы белән билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмәне үтәмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында.;

6. күрсәтмәне үтәргә мәжбүр итү турында.

1.9. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга җиткерү юлы белән хәл итү, дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дөүләт һәм муниципаль функцияләргә электрон формада башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итүче, шул исәптән «Дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) Бердәм порталы» федераль дөүләт мәгълүмат системасы аша яки дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталы аша да.

2. Зыян китерүнең куркыныч категориясе

2.1. Муниципаль торак контроле профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләрнең күләме), интенсивлыгын һәм нәтижеләрен билгели торган зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү ечен кулланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян китерүнең түбәндәге куркыныч категорияләренең берсенә кертелергә мөмкин:

- Югары куркынычын;
- Уртача куркыныч;
- Чагыштырмача уртача куркыныч;
- Түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кертү ел саен аның характеристикаларын расланган куркыныч критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин мондый бозулар ихтималы закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булуын раслый.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркыныч индикаторлары исемлеге Әлмәт муниципаль районы Советы тарафыннан раслана (№2 Кушымта).

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркыныч категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының куркынычның башка категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кәргән көннән биш эш кене эчендә яисә төсне үзгәртү, куркыныч критерийларын тиз арада арттыру, контроль объектының риск категориясен тиз арада арттыру турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтү игъланы;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

Контроль орган контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча, үзенең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә хәбәр итүне гәмәлгә ашыра.

3.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм үткәрү хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен башкарыла

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча контроль орган контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән доклад эзерләүне тәэмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча гавами фикер алышуну тәэмин итә.

Доклад контроль органы житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта ел саен, хокук куллану практикасын гомумиләштерү елыннан соң килүче елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.3.1. Контроль орган контрольлек итүче затка эзерләнгән мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта, мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда, мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» 31.03.20021 ел, №151 боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.3.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш кене эчендә кисәтү буенча контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.3.4. Каршылыкта булырга тиеш:

1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;

2) юридик затның исеме, шәхси эшмәкәр яки гражданның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – булган очракта), шулай ук элемент эчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контрольдә тотылучы затка җавап җибәрелергә тиешле почта адресы, салым түләүченең - юридик затның, индивидуаль эшкуарның идентификация номеры, паспортның яки гражданның шәхесен таныклаучы башка документның сериясе һәм номеры;

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) контрольдә тотылучы зат игълан ителгән кисәтүләр нигезендә дәлилләр;

5) контрольгә алган затның кисәтүне алу датасы;

6) шәхси имза һәм дата.

Контроль органга каршылыклар контрольлек итүче зат тарафыннан кәгазьдә почта жибәрүе яисә гади электрон имза яисә көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очрактарда, контроль органның электрон почта адресына яки кискәтүдә күрсәтелгән башка ысуллар белән жибәрелә.

3.3.5. Кирәк булган очракта, контрольгә алуы зат, үз дәлилләрен каршылыкка тиешле документлар яки аларның күчермәләрен беркетә.

3.3.6. Контроль орган әлеге документи алганнан соң унбиш эш көне эчендә кискәтүгә карата каршылыкны карый.

3.3.7. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) игълан ителгән кискәтүне гамәлдән чыгару формасында каршылыкны канәгатьләндерә;

2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль органы контрольгә алган затка тикшерү нәтижәләре турында турунда биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3.3.9. Шул ук нигезләр буенча каршылыкны кабат жибәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кискәтүләренә исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү ечен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;

2) контроль чаралар үткөрү вакыты;

3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;

4) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта контрольдә тотылуы затларның һәм аларның контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәжәгатъләр (10нан артык мөрәжәгатъ) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгатъ итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» 20036 елның 02 маенда кабул ителгән № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмага жавап бирү турында сорату жибәрергә хокуклы.

3.4.6. Контроль орган үткөрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

3.4.7. Консультация бирү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 50 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.5. Профилакттик визит

3.5.1. Профилакттик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилакттик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференц-элементәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилакттик визитның дәвамлылыгы эш көне дәвамында ике сәгатьтән дә артмый.

3.5.2. Инспекторга карата мәжбүри профилакттик визит үткәрә:

1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольлек итүче затлар мондый эшчәнлек башланганнан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) контроль объектларын югары куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.5.3. Мәжбүри профилакттика визитын үткәрү турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ формасында тезелә һәм түбәндәге белешмәләр үз эченә ала:

1) хәбәрнамәне тәзү датасы, вакыты һәм урыны;

2) тикшерү органы исеме;

3) контрольдә тотучы затның тулы исеме;

4) контроль вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

5) мәжбүри профилакттик визитның датасы, вакыты һәм урыны;

6) контроль вазыйфаи затның имзасы.

Мәжбүри профилакттик визит үткәрү турында хәбәрнамә контрольлек итүче зат адресына язмача яки электрон документ формасында жиберелә.

Мәжбүри профилакттика визитын үткәрү вакыты контроль орган тарафыннан местәкыйль билгеләнә һәм бер эш кенәнән дә артмаска тиеш.

3.5.4. Профилакттик визитлар контрольлек итүче затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.5.5. Контроль орган контрольлек итүче затка профилакттика визитын үткәрү турында аны үткәрү датасына кадәр биш эш көнәнән дә соңга калмыйча хәбәр жиберә.

Контрольлек итүче зат, бу хакта контроль органга аны үткәрү датасына кадәр өч эш көнәнән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилакттик визит уздырудан (мәжбүри профилакттик визитны да кертәп) баш тартырга хоуклы.

3.5.6. Профилакттик визит нәтижәләре буенча инспектор профилакттик визит үткәрү турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән профилакттик визитларның исәбен алып бара.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткөрөлө торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбөндөгө планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйлөнөштө;

мәжбүри таләпләрнең үтөлөшөн күзөтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйлөнөшсөз рәвештә.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хөзмөттөшлөк булып тора:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйлөшүләр (турыдан-туры бәйлөнөш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылуы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчөн мөмкин булган житештерү объектларында булу очрактарынан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хөзмөттөшлөк иткөндө башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбөндөгө нигезләр буенча үткөрөлө:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлөргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмөвөн ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читлөшү;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чаралар үткөрү сроктары житү;

3) Россия Федерациясә Президенты күрсөтмәсә, Россия Федерациясә Хөкүмәтенең конкрет контрольлөнүчө затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсөтмәсә;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтөлөшөнө, кеше һәм граждән хокуктарының һәм ирекләренең үтөлөшөнө күзөтчөлөк итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбө;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлөшөндө билгеләнгән очрактарда-карарын үтөү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкәләтлө вазыйфаи затларының биремнәрө, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очрактарда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертөп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйлөнөшсөз үткөрөлө.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүчө затлар белән үзара бәйлөнөшсөз үткөрөлми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткөрүгә жәлеп ителө торган затлар тарафыннан түбөндөгө контроль гамәлләр башкару юлы белән үткөрөлө:

карау;

сораштыру;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү;
экспертиза.

4.1.5. Контроль чарасын үткәру ечен контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган контроль органы карары кабул ителә, анда Федераль законның 64 статьясындагы 1 еләшендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәләшен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәругә карата әлеге контроль чарасын үткәру турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәру турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәругә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәругә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) тези, ул Россия Икътисады үсеш министрлығының 31.03.2002 ел, № 151 «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча башкарыла.

Мондый чара үткәру нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру кенендә контроль чара үткәру урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясә законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль орган тарафыннан контроль чаралар нәтижеләр буенча күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль орган, хокук бозуларның контроль чарасын уздырганда, тикшереп торучы зат тарафыннан Россия Федерациясә законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләр ачыкланган очракта, түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле сроklarын күрсәтеп, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба - күрсәтмә), әмма алты айдан артык булмаган (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контроль астындагы затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дө соңга калмыйча һәм (яисә) закон

белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын, шулай ук федераль законда контроль рәвешә каралган башка чараларны үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясә законнарында каралган чараларны биналарны, төзелешләрне, корылмаларны, корылмаларны, бүлмәләрне, жиһазларны һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турындагы һәм закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы һәм аны булдырмау ысуллары турындагы мәгълүматның гражданның, оешмалар иғтибарына илтеп житкерү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яисә) аннан файдаланучы оешмаларның, алар тарафыннан биналарны, корылмаларны, корылмаларны, бүлмәләрне, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны, алар житештерә һәм гамәлгә ашыра торган товарларның эшчәнлегә, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыра яисә мондый зыян китерә дип билгеләнгән булса;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясә нигезендә дәүләт органына жибәергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауға юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Контрольгә алган зат күрсәтмәне үтәү срогы узганчы, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр кушып, күрсәтмәнең үтәлешә турында контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Әлегә Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарларны контрольдә торучы зат тарафыннан үтәү срогы узгач, контроль астындагы зат күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне күрсәтелгән карар белән тапшырганчы тапшырганда, мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алынган очракта, контроль орган бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат белешмәләре нигезендә карарның үтәлешен бәяли.

4.2.4. Контроль орган күрсәтмәне контрольдә тоткан очракта, контроль орган күрсәтмәнең үтәлешә турында хәбәрнамә жибәрә.

4.2.5. Күрсәтелгән документлар һәм күзәтүчә зат тарафыннан алар нигезендә тапшырылмаган яисә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглау) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә алынган белешмәләр нигезендә әлегә карарның үтәлешә турында нәтижә ясау

мөмкин булмаса, контроль орган әлеге карарның үтөлешен инспекция визиты яисә документар тикшерү уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтөлешен бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.1.1.1 пунктында каралган контроль чараны уздыру йомгаклары буенча контроль орган карарның үтөлмәве яисә тиешенчә башкарылмавы ачыкланса, ул контрольдә тотыла торган затка әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасында каралган карарны яңадан бирә, аны үтәүнең яңа сроklarын күрсәтеп.

Күрсәтмәне үтәмәгәндә, Контроль орган аның үтөлешен, күрсәтмәне мәжбүри үтәү таләбе белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, тәзмин итү чараларын күрә.

Контроль (күзәтчелек) органы карарының үтөлеше турында мәгълүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә.

4.3. Планлы контроль чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралар контроль орган (алга таба - еллык чаралар планы) формалаштыра торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын үткәру планы нигезендә уздырыла.

4.3.2. Билгеле бер хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру төрләре, ешлығы зыян (зыян) китерү куркынычына туры килә.

4.3.3. Контроль орган түбәндәге планлы контроль чаралар төрләрен үткәрә:

- инспекция визиты;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы контроль чаралар түбәндәге вакыт белән уздырыла:

- югары хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 2 елга бер тапкыр;
- урта хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 3 елга бер тапкыр;
- чагыштырмача уртача хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 5 елга бер тапкыр;

Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектына карата план буенча чаралар үткәрелми.

4.3.5 Гражданныр файдалана торган торак урыннарга карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда планлы контроль чаралар үткәрелми.

4.4. Планнан тыш контроль чаралар

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документлар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визитлары, мәжбүри таләпләрнең үтөлешен күзәтүләр, күчмә тикшерүләр рәвешендә уздырыла.

4.4.2. Планнан тыш контроль чараны үткәру турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез, планнан тыш контроль чараларынан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча уздырыла.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документлар буенча тикшерү дигәндә контроль орган урнашкан урын буенча уздырыла торган контроль чара аңлашыла, ул контроль органның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органы карарларын үтәүгә бәйлә булган белешмәләр генә аның предмети булып тора.

4.5.2. Контроль органы карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудырса, әлеге белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан зарури таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәгән очракта, Контроль орган контрольдә тотыла торган зат адресына документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлеге таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотыла торган зат контроль органга күрсәтелгән документларны җибәрергә тиеш.

4.5.3. Документлар буенча тикшерү үткөрү срогы ун эш көненнән артып ките алмый.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар тикшерү барышында күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) контрольдә тотыла торган затка контроль органы мәгълүматын җибәргән мизгелдән түбәндәге чор:

контрольдә тотыла торган документлардагы хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау чоры;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль орган документлардагы һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләрнең туры килмәве турында язма рәвештә таләпләр күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшыру вакытына кадәр.

4.5.4 документлар буенча тикшерү барышында кылына торган контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) документларны теркәү;
- 2) язма аңлатмалар алу;
- 3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чараны үткөрү барышында инспектор контрольдә тотыла торган затка кирәкле һәм (яисә) бәяләүне үткөрү өчен әһәмияткә ия булган документларны һәм (яисә) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотога төшерү материалларын, аудио- һәм видеоязмаларны, мәгълүмат базаларын, мәгълүматлар банкларын, шулай ук мәгълүмат чыганаclarын бирүне таләп итәргә (җибәрергә) хокуклы.

Контрольгә алынган зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлә торган документларны Контроль органына җибәрә яки үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, тикшерелә торган зат тиешле документларны тапшырырга мөмкин булган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеога язу материалларыннан, мәгълүмат базаларыннан, мәгълүматлар банкларыннан, шулай ук мәгълүмат йертүчеләргә документлар тикшерүен үткөрү вакытына контроль чараларны башкару өчен

кирәкле мәғлүматны карау һәм эзләү хокуклары булган логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмаларны инспектор контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән, шаһитлардан сорарга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә торучы гражданды, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән язма аңлатмалар төзүгә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дерес язып алуы турында тамга ясылар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яисә эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль орган һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү документлар тикшерүен үткөрү тәмамланган көнне Контроль орган урнашкан урын буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контроль органы тарафыннан контрольдә тотыла торган затка документлар тикшерүе тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә жиберелә.

4.5.10. Планнан тыш документлар тикшерү прокуратура органнары белән килештерелмичә уздырыла.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкилләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең яисә контроль объектының) урнашкан урыны буенча уздырыла. Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлемент аша үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта уздырыла: 1) вәкаләтле орган карамагындагы яисә ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотыла торган затның аңлатмаларында булган белешмәләренең тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә; 2) контрольдә тотыла торган затның һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектарының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча һәм контроль гамәлләренең башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләренә башкару өчен мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктларына һәм 66 статьясындагы 12 өлешенә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелә ала.

4.6.4. вәкаләтле орган күчмә тикшерүне үткөрү турында контроль астындагы затка, күзәтүче затка күчмә тикшерүне үткөрү турында карар күчermәсен жибәрү юлы белән, аны башлаганчы, егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.6.5. Күчмә тикшерү уздырганда инспектор контрольдә тотыла торган затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткөрү турында карар күчermәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларының бердәм реестрында исәпкә алу номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткөрү срогы ун эш көненнән артмый. Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатьтән артык була алмый.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документларны теркәү;
- 4) язмача аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау контрольдә тотыла торган зат һәм (яисә) аның вәкиле катнашында мәжбүри рәвештә видеоязма кулланып башкарыла. Тикшерү нәтижәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәләшен бәяләүне уздыру өчен әһәмияте булган телдән мәгълүматны, контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүматка ия башка затлардан алу өчен төзелә торган контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сорашып белешү беркетмәсендә теркәлә, ул үзә бәян иткән белешмәләрнең дереслеген раслаучы сораштырылучы зат тарафыннан, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында имзалана.

4.6.10. Тиешле таләпләр бозылу ачыкланган очракта, тикшерү, сораштыру барышында, инспектор, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәп, фотосъемканы, аудио- һәм видеоязманы, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланьрга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган һәрберсенен кимендә ике сурәте белән уздырыла. Фотога төшерү һәм видеога яздыру мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла..

4.6.11. Тикшерелә торган зат тарафыннан теркәлә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткөрү әлегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор урынга чыгып тикшерү акты төзи. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла. Дистанцион хезмәттәшлек чараларыннан, шул исәптән аудио- яки видеозәлемтә аша файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткөрелгән очракта, актыны рәсмиләштергәндә Нигезләмәнең икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый..

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткөрү (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча контрольдә тотыла торган зат булмауга бәйле рәвештә я контроль астындагы зат эшчәнлегенә факттагы булмавына бәйле рәвештә я күчмә

тикшерүне үткөрү мөмкин булмаган башка гамәлләр (гамәл кылмауларга) бәйлә очракта, инспектор сәбәпләр күрсәтел, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмавы турында акт төзи һәм контроль астындагы затка 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чараларын үткөрүнең мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткөрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында урынга чыгып тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольдә тотылучы затлар булган индивидуаль эшкур, гражданин вәкаләтле органга түбәндәге очракларда контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтсез булу;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибенә) буенча килү зарурлыгы;
- 3) контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын Россия Федерациясә Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу. Мәгълүмат килгәндә, контроль чаралар үткөрү вәкаләтле орган тарафыннан әлегә мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка күчерелә

4.7. Инспекцион визит

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) йә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә уздырыла.

Контрольдә затлар яки аларның вәкилләре инспекторның бинага, корылмаларга, биналарга каршылыксыз керүен тәэмин итәргә тиеш.

Эшчәнлекне гамәлгә ашыруның бер урынында йә бер житештерү объектында (территориядә) инспекция визитын үткөрү срогы бер эш көненнән артып китә алмый.

4.7.2. инспекция визиты барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;
- г) контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) яисә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында зарури таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны теркәү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша уздыру рөхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктларына һәм 66 статьясындагы 12 өлешенә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.7.4. Әлегә Нигезләмәнең 4.7.2 пункттында каралган контроль гамәлләр әлегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8 - 4.6.10 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрне (иминлек мониторингын) үтәүне күзәтү

4.8.1. вәкаләтле орган, мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәткәндә, вәкаләтле органда булган контроль объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, жыюны, анализлауны уздыра, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан күрсәтелә, шулай ук «Интернет» челтәрендәге белешмәләр, һәркем файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автомат режимда эшләүче техник чараларны кулланып фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган күрсәткечләрне.

4.8.2. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян (зыян) китерү куркынычы факты ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозуларның эзерләнүе турында, мәжбүри таләпләрне бозуларның башкарылуы турында белешмәләр яисә мәжбүри таләпләрне бозуларның билгеләре хақында вәкаләтле орган түбәндәге карарларны кабул итәргә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткөрү турында карар;

2) кисәтүне игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенәң 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бири турында карар, мондый мөмкинлекне федераль законда контроль рәвеше турында, Россия Федерациясе субъекты законында контроль рәвеше турында күрсәтелгән очракта;

4) Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законы, контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законы турындагы федераль законда беркетелгән карар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру), гражданның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, бу вакытта контрольдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында (чикләнмәгән затларга бару өчен ачылган) житештерү объектларында тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектны (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне үткөрү срогы, әгәр федераль законда контроль рәвеше турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш кенәннән артып китә алмый.

4.9.4 Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча өлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Судка кадэр шикаять бирү

5.1. Муниципаль контрольне гамэлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольдә тотыла торган затлар, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре вәкаләтле орган житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның түбәндәге карарларына судка кадэр шикаять белдерү хокукына ия (алга таба шулай ук - вазыйфаи затлар):

- 1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар, күрсәтмәләр актлары;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.2. Шикаять, Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 елешендә каралган очрактан тыш, вәкаләтле органга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталларын кулланып, электрон рәвештә тапшырыла.

Шикаять биргәндә граждән тарафыннан гади электрон имза, я кечәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул кечәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видеоматериаллар, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

5.3. Вәкаләтле орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять вәкаләтле орган житәкчесе (житәкче урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Жалоба контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Вәкаләтле орган күрсәтмәсенә карата шикаять контрольдә торучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогын житди сәбәп белән уздырган очракта, шикаятьне тапшыручы контроль астындагы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок вәкаләтле орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Шикаятьне биргән контрольдә тотыла торган зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадэр аны кире алырга мөмкин.

Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә вәкаләтле органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Вәкаләтле орган житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан шикаятьне теркәгән көннән алып ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул ителә:

- 1) вәкаләтле органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) вәкаләтле органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәғлүмат шикаять биргән контрольдә торучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш кене эчендә җибәрелә.

5.9. Шикаятьтә булырга тиеш:

1) вәкаләтле орган исеме, аның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), карары һәм (яисә) гамәле (гамәл кылмавы) дөгъва белдерелә;

2) гражданның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләренә, я күзәтүче зат булган оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, ышанычнамә һәм фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) вәкаләтле органның һәм (яисә) аның вазыйфаи затының дөгъвалана торган карары турында белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә тотыла торган затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) вәкаләтле орган карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәле (гамәл кылмавы) нигезендә контрольдә тотыла торган затның нигезләре һәм дәлилләре.

Контрольдә булган зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) яисә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә торучы затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аңа карата шикаять бирелә.

5.10. Шикаятьтә Контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтелмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәғлүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә торучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Вәкаләтле орган шикаять алынганнан соң биш эш кене эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 5.4 пункттында билгеләнгән шикаять бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаять бирүгә җибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаять бирүгә җибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартса;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килсә;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булса;

5) элек вәкаләтле органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаять бирелгән булса;

6) вәкаләтле органның вазыйфаи затларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә, шулай ук аларның гаилә әгъзаларына карата цензурасыз яисә мыскыллы әйтелмәләр, янаулар;

7) элек элеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартса һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелмәсә;

8) шикаять тиешле булмаган органга бирелгәндә;

9) Россия Федерациясе законнарында вәкаләтле орган карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралганда.

5.13. Элеге Нигезләмәнең 5.12 пунктындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм вәкаләтле орган карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаять белдерү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда вәкаләтле орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә тикшереп тору (күзәтчелек) эшчәнлегенә шикаять бирүнең мәгълүмат системасын куллана.

5.15. Вәкаләтле орган җитәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан теркәлгәннән соң 20 эш көне эчендә шикаять каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән вакыт егерме эш көненә, түбәндәге гадәттән тыш очракларда озайтылырга мөмкин:

1) вазыйфай затка карата шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять бирелә торган гамәл (гамәл кылмау) үткөрү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле сәбәп (авыру, отпуск, командировка) буенча дөгъвалана торган вазыйфай затның булмавы.

5.17. Вәкаләтле орган шикаять биргән контрольдә торучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар сорарга хокуклы.

Контрольдә тотылучы зат сорату җибәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы темасы өстәмә мәгълүмат бирү турында гарызнамә һәм шикаять предметына караган документлар җибәрелгәннән алып аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, әмма сорау җибәрелгән вакыттан алып биш эш көненә кадәр туктатып торыла.

Контрольдә торучы заттан өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документларны алу шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материалларны төкдәм итәргә хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезләлгән исбатлау һәм (яисә) кылынган гамәлне (гамәл кылмауны) раслау бурычы вәкаләтле органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау йомгаклары буенча вәкаләтле орган җитәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) шикаятьне канәгатьләнмичә калдыра;

2) вәкаләтле орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;

3) вәкаләтле орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

4) вәкаләтле органның вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таный һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер

гамәлләрне башкару турында, карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарны нигезли торган вәкаләтле орган карары, аны үтәү срогы һәм тәртибе дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән кеннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турындагы Нигезләмәгә
1 нче кушымта

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле органның
вазыйфаи затлары исемлеге

№ п/п	Муниципаль контроль органы исеме	Муниципаль инспектор вазыйфасының исеме	телефон
1.	«Торак сәясәте департаменты һәм торак- коммуналь хужалык» муниципаль автоном учреждение	Житештерү буенча директор урынбасары	8 (8553) 37-55-39
2.		Юридик бүлек житәкчесе	8 (8553) 37-55-21
3.		Гражданның шикаятьләре буенча юридик бүлек белгечләре	8 (8553) 37-55-21
4.		Юридик бүлекнең әйдәүче белгечләре	8 (8553) 37-55-21
5.		Техник- житештерү бүлеген житәкчесе	8 (8553) 37-55-24

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турындагы Нигезләмәгә
2 нче кушымта

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категориясенә кертү критерийлары

1. Контроль объектларын билгеләнгән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү куркыныч күрсәткеченең нинди булуына карап гамәлгә ашырыла:

куркыныч күрсәткече мәгънәсендә 6 контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 4 тән 6 кешегә кадәр булганда - урта куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 2 дән 3 кешегә кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 0 дән 1 гә кадәр булганда - түбән куркыныч категориясенә керә.

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3;$$

K – куркыныч күрсәткече;

V_1 - контроль объектның куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елдан алдагы ике календарь ел өчен законлы көченә кәргән карарлар саны (алга таба - эшчәнлекне хәвеф категориясенә кертү турында карар), контроль органы тарафыннан тәзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозган өчен административ жәза билгеләү турында карарлар (аның вазыйфаи затлары) санала;

V_2 - контроль объектның куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел өчен законлы көченә керүчеләр саны, контроль органы тарафыннан тәзелгән административ хокук бозулар турындагы беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозулар кылган өчен контрольдә тотыла торган затка (аның вазыйфаи затларына) административ жәза билгеләү турында карарлар кабул ителсә.

V_3 - контроль орган тарафыннан тәзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозуны кылган өчен контроль затка (аның вазыйфаи затларына) административ жәза билгеләү турында карар кабул ителә торган елдан алдагы ике календарь ел эчендә законлы көченә кәргән карарлар саны.

2 нче кушымта
Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы Советының
2021 елның 15 ноябрәндәге 92
номерлы карары белән расланган

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чараларын уздыру өчен нигезләр буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Вәкаләтле органга гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешмаларның, күпфатирлы йорттан файдаланучы гражданның мерәжәгать итүе, дәүләт хакимияте, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан контрольдә тотыла торган затның түбәндәге мәжбүри таләпләрдән бер генә тайпылышы булуы турында түбәндәгеләргә:

а) торак урынны торак булмаган бинага һәм күпфатирлы йортта торак булмаган бинага күчәрүне гамәлгә ашыру тәртибендә;

б) күпфатирлы йортта биналарны үзгәртеп кору һәм (яисә) яңадан урнаштыру тәртибен;

в) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә;

г) күпфатирлы йортлардагы бүлмәләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итүгә;

д) күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затлар эшчәнлегенә авария-диспетчерлык хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыру елешендә;

е) йорт эчендәге һәм квартал эчендәге газ жиһазларын файдаланганда һәм карап тотканда куркынычсызлыкны тәэмин итүгә.

Әлеге индикаторның булуы закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә турыдан-туры зыян (зыян) китерүне күрсәтә һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасы үткөрү өчен нигез булып тора.

2. Вәкаләтле органга гражданның яисә күпфатирлы йорттагы милекчеләре булган оешманың, үзидарәдә файдаланучы булып торучы гражданның күпфатирлы йортта билгеләнгән мәжбүри таләпләрне, дәүләт хакимияте органнарыннан, Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешенәң жирле органнарыннан мәгълүмат бозылу фактлары турында массакүләм мәгълүмат чараларыннан китүе, әлеге типовой индикаторларның 1 пунктында күрсәтелгән мерәжәгәтләрдән һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткөрү өчен нигез булган мерәжәгәтләрдән тыш, әлеге мерәжәгать кәргәнче ел дәвамында вәкаләтле орган тарафыннан мәгълүмат шундый ук

мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтүләр игълан ителгән булса.

3. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 елешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында мәгълүмат алган граждандан яисә оешмалардан вәкаләтле орган адресына кәргән алдагы календарь елның шушы чоры белән чагыштырганда вакыт берәмлеге өчен (ай, алты ай, уника ай) мерәжәгатьләр санының ике мәртәбә һәм аннан да күбрәк үсеше.

4. Граждандан яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булып торучы оешмадан алынган белешмәләрнең (мәгълүматның) туры килмәве турында, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданның, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан һәм мәгълүматның торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында контрольдә торучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүматының туры килмәве өч ай эчендә ачыклануы.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

3 нче кушымта
 Татарстан Республикасы Әлмәт
 муниципаль районы Советының 2021
 елның 15 ноябрәндәге 92 номерлы
 карары белән расланган

Муниципаль торак контроленең нәтижәләгә һәм эффективлы булуы күрсәткечләре исемлегә

Күрсәткеч номеры	Күрсәткеч исеме	Исәпләү формуласы	Комментарияләр (мәгънә интерпретациясе)	База күрсәткечләре	Күрсәткечләрнең халы каракую	Күрсәткечләрнең максатчан билгеләнеше			Күрсәткечләр билгеләү өчен мәгълүматлар чыганаclarы	Стратегик планлаштыру документлары турында белешмәләр, үз эченә алган күрсәткеч (булганда))
						Узганы	Агымдагы	Киләсе		
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР										
1	Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыянны минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткечләр, зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе									
1.1.	Тулаем региональ продукттан процентларда күпфатирлы йортларда һәм торак йортлардагы биналарның милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар	Сп*10 0/ ВРП	Сп- күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозулары нәтижәсендә гражданнарга,						Контроль органның статистик күрсәткечләре : күрсәтмә журналы, тикшерү реестры статистик мәгълүматлар	

	тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә гражданнарға, оешмаларға һәм дәүләткә китерелгән матди зыян		оешмаларға һәм дәүләткә законсыз исәпләнгән түләүләр суммалары, млн. сум; Тулаем төбәк продукты - расланган тулай төбәк продукты, млн. сум исәпкә алу күрсәткеченең 1 йездән дө ким булмаган тегәлләге (етердән соң ике билге) белән күрсәткече кабул ителә, күрсәткечләр 1 йездән кимрәк нульгә тигезләнә..							
1.2.	Гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә китергән мәжбүри таләпләрне бозу очрақларының ачыкланган гомуми саныннан өлеше	Кспв* 100% / Ксн	Кспв - суд карарлары белән расланган гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә китергән мәжбүри таләпләрне бозу очрақлары саны; Ксн - тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очрақларының гомуми саны						Контроль органның статистик мәғлүматлары; «Гадел хөкем» РФ ДАС мәғлүматлары.	
ИНДИКАТОР КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ										
2	Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аның анализы, аны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау ечен кулланыла торган күрсәткечләр һәм алар барлыкка килү куркынычын (зыянны) бетерү дәрәжәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс									

	ресурслары күләме арасындагы нисбәтне характерый торган сәбәпләрне ачыклау, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсен билгеләу ечен кулланыла торган күрсәткечләр									
	2.1. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә контроль чаралар									
2.1.1.	Билгеләнгән срокларда үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль чараларның елеше карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми саны буенча	Пву*1 00% / Пок	Пву – билгеләнгән срокларда үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль чаралар саны Пок- муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми саны							Вәкаләтле органның статистик мәгълүматлары
2.1.2.	Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру барышында муниципаль торак контроле органы биргән күрсәтмәләрнең гомуми санына карата суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләрнең өлеше	ПРН*1 00% / ПРО	ПРН- суд тәртибендә законсыз дип табылган күрсәтмәләр саны; ПРО- муниципаль торак контроле барышында бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми саны							Вәкаләтле органның статистик мәгълүматлары

2.1.3.	Муниципаль торак контроле кысаларында үткөрөлгөн контроль чараларның өлеше дерес түгел дип танылды	Ппн*1 00% / Пок	Ппн – нәтижелер дерес түгел дип табылган контроль чараларның саны; Пок -муниципаль торак контроле кысаларында үткөрөлгөн тикшеру чараларының гомуми саны						Вәкәләтле органның статистик мәғлүматлары	
2.1.4.	Муниципаль торак контроле органы тарафыннан үткөрөлгөн контроль чараларның өлеше, аларны үткөрү тәртібе турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларын гамәлгә ашыручы муниципаль торак контроле органы вазыйфаи затларына карата үткөрөлгән тикшерүләрнең гомуми саныннан дисциплинар, административ жәза чаралары кулланылган мероприятий	Псн*1 00% / Пок	Псн - муниципаль торак контроле кысаларында уздырылган контроль чаралар саны, аларны үткөрү тәртібе турында РФ законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларны гамәлгә ашырган муниципаль торак контроле органы вазыйфаи затларына ачыклану нәтижеләре буенча дисциплинар, административ жәза чаралары кулланылды. Пок- муниципаль торак контроле кысаларында үткөрөлгән контроль чараларның гомуми саны						Вәкәләтле органның статистик мәғлүматлары	

	2.2. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсезлекне тикшерү буенча чаралар									
2.2.1.	Контроль чараларның гомуми саны Суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләр өлеше муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми санына карата контроль чаралар нәтижеләре буенча	инспекцияның статистик мәгълүматлары	Муниципаль торак контроле органнарының статистик мәгълүматлары						Вәкаләтле органның статистик мәгълүматлары	
2.2.2.	Контроль чараларның гомуми саны Суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләр өлеше муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми санына карата контроль чаралар	ПРМБ Вн*10 0% / ПРМБ Во	ПРМБВн - тикшерү чаралары нәтижеләре буенча суд тәртибендә законсыз дип танылган муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны ПРМБВо - тикшерү чаралары нәтижеләре буенча бирелгән						Вәкаләтле органның статистик мәгълүматлары	

	нәтижеләре буенча		күрсәтмәләр саны								
--	-------------------	--	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов